

Základní škola Paskov. Kirilovova 330
Školní vzdělávací program
1. stupeň

Člověk a svět práce Pracovní činnosti

Charakteristika

Časová dotace: 1. – 5. ročník 1 h. týdně

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum praktických činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti. Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je v prvním i v druhém období rozdělen na čtyři tematické okruhy: Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce a Příprava pokrmů.

Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Vzdělávání v této oblasti vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti, k osvojení dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce, k volbě vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek i k vytrvalosti a soustavnosti. Žáci poznávají, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka, při níž poznávají okolní svět a získávají tak potřebnou sebedůvěru a nové postoje k práci člověka, k technice a životnímu prostředí.

Důležitou součástí předmětu Pracovní činnosti je příprava žáků pro praktický život a budoucí profesní orientaci. Poznávají různé materiály, způsoby jejich zpracování a vytvářejí si k jednotlivým činnostem osobní vztah, což jim později pomůže při výběru střední školy a budoucího povolání. Zdokonaluje se také jejich manuální zručnost, kterou uplatní v dalších oborech. Důležitá je také týmová spolupráce, která naučí žáky zvládat pracovní problémy v kolektivu spolupracovníků.

Předmět Pracovní činnosti se dotýká především osobnostní a sociální výchovy (kooperace a seberegulace, kreativita, tvořivost v lidských vztazích), výchovy demokratického občana (odpovědnost za činy, zájem o práci skupiny), multikulturní výchovy (poznávání vlastního kulturního zakotvení a různých způsobů života), mediální výchovy (identifikování základních orientačních prvků v textu – návodu) a ochrany člověka za mimořádných událostí (zásady předběžné opatrnosti, bezpečnost a hygiena při práci). Současně se prolíná do prvouky (materiál, způsob opracování, živá i neživá příroda), výtvarné výchovy (estetické zpracování), českého jazyka a literatury (popis pracovního postupu), matematiky (spotřeba).

Vzdělávání v daném předmětu směřuje k těmto **cílům**:

- vytvoření základních pracovních návyků a dovedností
- vytvoření základních předpokladů pro úspěšnou spolupráci v týmu
- vytvoření schopnosti pracovat podle návodu, vybrat vhodný materiál a nářadí
- vytvoření povědomí o různých oborech lidské činnosti, které později pomůže při profesní orientaci
- zdokonalení manuální zručnosti

Strategie předmětu:

Všichni učitelé využívají regionálních možností, navštěvují výstavy, tvůrčí dílny, výstavy starých řemesel. Využívají také vybavení školní cvičné kuchyně.

Základní škola Paskov. Kirilovova 330
Školní vzdělávací program
1. stupeň

Forma realizace:

skupinová výuka práce konstrukční, projektová výuka, příprava pokrmů
týmová práce projekty (Den Země)
frontální výuka práce s textilem – základy šití
problémová výuka výběr vhodného materiálu, nářadí a pomůcek pro splnění vytčeného cíle

Klíčové kompetence – objevující se převážně v předmětu Pracovní činnosti

- **komunikativní** - využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
- **k učení** - samostatně pozoruje a experimentuje, získané informace využívá v tvůrčích činnostech a praktickém životě
- **k řešení problémů** - samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení
- **občanské** - je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo ni, rozhoduje se zodpovědně, chápe základní ekologické souvislosti
- **pracovní** - používá bezpečně a účinně materiály, nástroje, vybavení a dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti, přistupuje k výsledkům pracovní činnosti také z hlediska ochrany zdraví, životního prostředí, kulturních a společenských hodnot,
- orientuje se v základních aktivitách a pomalu formuje svou budoucí profesní orientaci
- **sociální a personální** - účinně spolupracuje ve skupině

Základní škola Paskov. Kirilovova 330
Školní vzdělávací program
1. stupeň

Vzdělávací oblast: **Člověk a svět práce**
Vyučovací předmět: **Pracovní činnosti**
Ročník: **1 - 3.**

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Žák ➤ vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ➤ při tvořivých činnostech s různým materiálem užívá prvky lidových tradic ➤ zvládá elementární dovednosti a činnosti s jednoduchými pracovními pomůckami, nástroji a materiály ➤ pracuje podle slovního návodu a předlohy ➤ udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch ➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce ➤ dovede chránit bezpečnost svou i svých spolužáků, pracuje podle návodu, dodržuje hygienu ➤ seznamuje se s lidovými zvyky, tradicemi a řemesly ➤ poznává stará řemesla na tvůrčích dílnách ➤ zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi ➤ pracuje se stavebnicemi plošnými, prostorovými a konstrukčními ➤ se motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat slabším ➤ provádí jednoduchou montáž a demontáž ➤ spolupracuje ve skupině ➤ aktivně se podílí na tvůrčí práci celku ➤ je schopen vytvářet nové postupy ve spolupráci s ostatními	Práce s drobným materiálem (přírodniny. modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, plast aj.) Přírodniny-propichování, navlékání, svazování, slepování, lisování Modelovací hmota -hnětení, válení, ohýbání, dělení na části, přidávání, ubírání, stlačování, Poznávání vlastností materiálů, nástroje a pomůcky Papír a karton -překládání, skládání, stříhání, slepování, trhání, vystřihování , nalepování, obkreslování podle šablony, práce se základními nástroji a pomůckami, jednoduché kartonážní práce Lidové zvyky, tradice a řemesla (Vánoce, Velikonoce) Textil -odměřování, navlékání nitě, uzlík, přední steh, zadní steh, obnitkovací, křížkový, stonkový, textilní materiály, stříhání látky Plast -dekorativní využití odpadního materiálu Bezpečnost a hygiena při práci s drobným materiálem Plánování a organizace práce Konstrukční činnosti Vytváření vlastních prostorových a plošných kompozic (maketa okolí školy) Sestavování modelů Práce s návodem, předlohou a jednoduchým náčrtem Montáž, demontáž a údržba některých jednoduchých předmětů	ČJ - ztvárňování písmen VV - pozorování tvarů a funkcí věcí kolem nás a jejich ztvárnění, výtvarné vyjádření vjemů M – numerace, geometrické tvary Prv - Místo, kde žijeme, Rozmanitost živé a neživé přírody a její ochrana Lidé kolem nás Člověk a jeho zdraví VV - Vánoce, Velikonoce, lidové zvyky, tradice a řemesla, dekorace Ochrana člověka za mimořádných událostí - zásady bezpečného chování a předběžné opatření Skupinová výuka Výchova demokratického občana (odpovědnost za činy, zájem o práci skupiny) Osobnostní a sociální výchova (kreativita- tvořivost v mezilidských vztazích, kooperace- seberegulace) ČJ - lidová poezie a zvyky M - řešení úloh z praktického života HV - vánoční písně, koledy, písně dle ročního období Výuka ve školní kuchyňce - skupinová práce Multikulturní výchova (Etnický původ) Mediální výchova (kritické čtení a vnímání mediálního sdělení, základní orientační prvky v textu)	

Základní škola Paskov. Kirilovova 330
Školní vzdělávací program
1. stupeň

➤ ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové rostliny ➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce ➤ seznámí se se základy zdravotní pomoci ➤ zakládá a pozoruje pěstitelské pokusy ➤ dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování, zvládá úpravu stolu ➤ společně s ostatními připraví jednoduchou přesnídávku ➤ zvládá přípravu svátečně prostřeného stolu a jeho úpravu a výzdobu podle záměru ➤ rozeznává projevy rasové nesnášenlivosti, poznává různé způsoby života, odlišné myšlení i vnímání světa ➤ za pomoci pedagoga připraví jídlo typické pro kuchyni jiného národa ➤ využívá médií jako zdroje informací ➤ vyhledá a realizuje některý z nápadů uveřejněných v časopise pro mladé modeláře (ABC) nebo v knize plné nápadů pro volnočasové aktivity dětí	Pěstitelské práce Péče o pokojové rostliny - používání správných pomůcek, nástrojů a náčiní Hygiena a bezpečnost práce (jedovaté rostliny) Zakládání pokusů -klíčení, sázení Příprava pokrmů Jednoduchá úprava stolu (vánoční, velikonoční stůl a dekorace) Příprava pomazánky a výběr zdravých potravin Potraviny a jednoduchá úprava		
--	---	--	--

Základní škola Paskov. Kirilovova 330
Školní vzdělávací program
1. stupeň

Vzdělávací oblast: **Člověk a svět práce**
Vyučovací předmět: **Pracovní činnosti**
Ročník: **4.**

<i>Výstup</i>	<i>Učivo</i>	<i>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty</i>	<i>Poznámky</i>
Žák ➤ vytváří přiměřenými pracovními operacemi a pracovními postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu ➤ umí zpracovat modelovací materiál, určí vlastnosti různých materiálů ➤ volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu ➤ rozeznává různé druhy papíru, textilní látky, rub a líc ➤ je schopen vytvářet nové postupy ve spolupráci s ostatními ➤ týmovou spoluprací esteticky vyzdobí třídu, chodbu ➤ využívá prvky lidových tradic ➤ poznává a vyzkouší si některé techniky zdobení kraslic ➤ udržuje pořádek, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce ➤ dovede chránit bezpečnost svou i spolužáků, pracuje podle návodu, provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž, pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu a vlastní představy ➤ provádí jednoduché pěstitelské	zásady bezpečnosti a hygieny organizace práce Práce s drobným materiálem Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie, plast aj.) přírodniny (propichování, navlékání, svazování, slepování, lisování) lidové tradice, zvyky, řemesla modelovací hmota (hnětení, válení, stlačování, přidávání, ubírání, dělení na části, dokončení výrobků - vaření, sušení, pečení atd.) papír a karton (překládání, skládání, stříhání, slepování, trhání, nalepování, odměřování podle šablony, vystřihování, rozřezávání, sešívání, technologie výroby papíru - recyklace, druhy papíru, jejich užití) textil (měření, stříhání, sešívání stehem předním a zadním, steh obnitkovací, vyšívání stehem stonkovým, křížkovým, řetízkovým, přišívání háčku a očka, knoflíku, navlékání gumy a šňůrky, druhy textilu a jejich užití) plasty - využití odpadového materiálu pro dekoraci (stříhání, lepení, dotváření) drát (vlastnosti, druhy drátů, vzájemné spojování, odměřování, stříhání - lidové tradice - drátenictví)	Př – zdravotvěda - 1. pomoc při úrazu ŠPZ - pohoda pracovního prostředí VV - barvy podzimu, listí ČJ, VL - lidové zvyky, tradice, svátky M - modelování geometrických tvarů VV - papírová koláž M - odměřování a výpočet spotřeby materiálu Př - výroba papíru, ochrana přírody - recyklace VV - textilní koláž M - odměřování a výpočet spotřeby materiálu Př - základní suroviny pro textilní průmysl - ekologie Př - technologie výroby plastů a drátů M - geometrické tvary, prostorová a plošná představivost, odhad velikosti a vzdálenosti VL - stavební slohy ČJ - popis práce Skupinová práce : Výchova demokratického občana (Občan, občanská společnost a stát- odpovědnost za činy, zájem o práci skupiny) Osobnostní a sociální výchova (kreativita – tvořivost v mezilidských vztazích) Př - zdravotvěda - 1. pomoc při úrazu, protidrogová prevence a ochrana zdraví Zásady předběžné opatrnosti Př - druhy rostlin a jejich význam pro člověka, zdravá výživa ČJ - popis činnosti M - vyměřování Multikulturní výchova - exotické rostliny (Etnický původ, různé způsoby života)	

Základní škola Paskov. Kirilovova 330
Školní vzdělávací program
1. stupeň

činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování ➤ ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny ➤ pozoruje jarní rostliny v přírodě a jejich růst ➤ zvládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti ➤ bezpečně obsluhuje základní spotřebiče ➤ poznává a toleruje odlišnosti jiných národnostních skupin ➤ volí správné pomůcky, nástroje a náčiní ➤ sám si připraví vše potřebné pro splnění pracovního úkolu ➤ motivuje se k ohleduplnosti a ochotě pomáhat slabším ➤ orientuje se v základním vybavení kuchyně, připraví samostatně jednoduchý pokrm ➤ zná základní principy stolování ➤ dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování ➤ připraví slavnostně prostřený stůl k určité příležitosti ➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Konstrukční činnosti práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční) sestavování modelů podle předlohy i představy vytváření vlastních plošných i prostorových kompozic ze stavebnicových prvků a volného materiálu montáž a demontáž, údržba jednoduchých předmětů Pěstitelské práce základní podmínky pro pěstování rostlin (půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo) pěstování rostlin ze semen (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina, pokojové rostliny) pěstování pokojových rostlin jedovaté rostliny, rostliny jako drogy, alergie Příprava pokrmů základní vybavení kuchyně, bezpečnost v kuchyni výběr, nákup a skladování potravin jednoduchá úprava stolů, pravidla správného stolování technika v kuchyni, její historie a význam příprava jednoduchého pokrmu - studená kuchyně, zdravá výživa	VL - objevy zemědělských plodin, lidové svátky a tradice (dožínky aj.) ČJ - popis činnosti, tradice a lidové zvyky v literatuře Př - člověk a zdravá výživa M - spotřeba potravin, měrné jednotky VV - plakát zdravé výživy Multikulturní výchova - cizí kuchyně (Kulturní difference, poznávání vlastního kulturního zakotvení) Den Země - ochrana přírody (školní projekt) Místo, kde žiji Den zdraví - projektová výuka (školní)	
--	--	---	--

Základní škola Paskov. Kirilovova 330
Školní vzdělávací program
1. stupeň

Vzdělávací oblast: **Člověk a svět práce**
Vyučovací předmět: **Pracovní činnosti**
Ročník: **5.**

<i>Výstup</i>	<i>Učivo</i>	<i>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty</i>	<i>Poznámky</i>
Žák ➤ vytváří přiměřenými pracovními operacemi a pracovními postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu ➤ umí zpracovat modelovací materiál, určí vlastnosti různých materiálů ➤ rozlišuje přírodní a syntetické materiály, zpracovává je jednoduchými nástroji a pomůckami ➤ rozeznává různé druhy papíru, textilní látky, rub a líc ➤ provádí drobné opravy oděvu ➤ je schopen vytvářet nové postupy ve spolupráci s ostatními ➤ týmovou spolupráci esteticky vyzdobí třídu, chodbu ➤ využívá prvky lidových tradic ➤ poznává a vyzkouší si některé techniky zdobení kraslic ➤ na tvůrčích dílnách poznává stará řemesla ➤ volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní ➤ udržuje pořádek, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce ➤ dovede chránit bezpečnost svou i spolužáků, pracuje podle návodu, dodržuje hygienu	Práce s drobným materiálem (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, plast aj.) zásady bezpečnosti a hygieny organizace práce přírodniny (propichování, navlékání, svazování, slepování, lisování) lidové tradice - zvyky, řemesla modelovací hmota (hnětení, válení, stlačování, přidávání, ubírání, dělení na části, dokončení výrobků - vaření, sušení, pečení atd.) papír a karton (překládání, skládání, stříhání, slepování, trhání, nalepování, odměřování podle šablony, vystřihování, rozřezávání, sešívání, technologie výroby papíru - recyklace, druhy papíru, jejich užití) textil (měření, stříhání, sešívání stehem předním a zadním, steh obnitkovací, vyšívání stehem stonkovým, křížkovým, řetízkovým, přišívání háčku a očka, knoflíku, navlékání gumy a šňůrky, druhy textilu a jejich užití) plasty - využití odpadového materiálu pro dekoraci (stříhání, lepení, dotváření) drát (vlastnosti, druhy drátů, vzájemné spojování, odměřování, stříhání - lidové tradice - drátenictví) Konstrakční činnosti	Př – zdravotvěda - 1. pomoc při úrazu VV - barvy podzimu, listí ČJ, VL - lidové zvyky, tradice, svátky M - modelování geometrických tvarů VV - papírová koláž M - odměřování a výpočet spotřeby materiálu Př - výroba papíru, ochrana přírody - recyklace VV - textilní koláž M - odměřování a výpočet spotřeby materiálu Př - základní suroviny pro textilní průmysl - ekologie Př - technologie výroby plastů a drátů M - geometrické tvary, prostorová a plošná představivost, odhad velikosti a vzdálenosti VL - stavební slohy ČJ - popis práce lidové tradice - zvyky, řemesla, návštěva výstavy, tvůrčí dílny, výstavy starých řemesel (dle aktuální nabídky) technologie výroby papíru - recyklace, druhy papíru, jejich užití, plasty - využití odpadového materiálu ČJ – význam ekologického chování VV – malování- Jak můžeme naši planetu chránit ČJ - spotřeba energie, odpady, vlivy na prostředí VI- ohrožené druhy rostlin a živočichů Př – člověk, osobní hygiena, co dělat pro zachování zdraví, zdravé učení, zdravé pracovní prostředí VI – ekologické smýšlení	

Základní škola Paskov. Kirilovova 330
Školní vzdělávací program
1. stupeň

➤ provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž, pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu a vlastní představy ➤ zvládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti ➤ je schopen vytvářet nové postupy ve spolupráci s ostatními ➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne 1. pomoc při úrazu ➤ bezpečně obsluhuje základní spotřebiče ➤ provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování, ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny ➤ pozoruje jarní rostliny v přírodě a jejich růst ➤ poznává a toleruje odlišnosti jiných národnostních skupin ➤ připraví jídlo typické pro jinou kulturu ➤ komunikuje a žije ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin ➤ volí správné pomůcky, nástroje a náčiní ➤ sám si připraví vše potřebné pro splnění pracovního úkolu ➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce ➤ motivuje se k ohleduplnosti a ochotě pomáhat slabším ➤ orientuje se v základním vybavení kuchyně, připraví samostatně jednoduchý pokrm ➤ zná základní principy stolování ➤ dodržuje pravidla správného stolování	práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční) sestavování modelů podle předlohy i představy vytváření vlastních plošných i prostorových kompozic ze stavebnicových prvků a volného materiálu montáž a demontáž, údržba jednoduchých předmětů Pěstitelské práce základní podmínky pro pěstování rostlin (půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo) pěstování rostlin ze semen (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina, pokojové rostliny) jedovaté rostliny, rostliny jako drogy, alergie Příprava pokrmů základní vybavení kuchyně, bezpečnost v kuchyni výběr, nákup a skladování potravin, jednoduchá úprava stolů, pravidla správného stolování technika v kuchyni, její historie a význam příprava jednoduchého pokrmu - studená kuchyně, zdravá výživa		
---	--	--	--

Základní škola Paskov. Kirilovova 330
Školní vzdělávací program
1. stupeň

➤ a společenského chování připraví slavnostně prostřený stůl k určité příležitosti			
--	--	--	--